

VOL. No. 03

ISSUE No. 10

OCTOBER 2017

PRICE 30/-

બાળકો અને
નવયુવાનો માટે

સફર, હિજરી સન ૧૪૩૯
ઓક્ટોબર - ૨૦૧૭

અંક-૧૦

બેઈસ્મેહિ સુબ્હાનહૂ તઆલા

વહાલા બાળકો !

અસ્સલામો અલયકુમ !

મહોર્રમુલ હરામ કે જે આપણાં માટે એક દીની પાઠશાળા હતો તે આવ્યો અને ઝડપથી પસાર થઈ ગયો. હવે પોતાની જાતે પોતાની પાસેથી હિસાબ લેવાનો સમય છે કે આ મોહર્રમના જમાનામાં “ફર્શો અઝાની પાઠશાળા”માંથી આપણે શું શીખ્યા અને તેનાથી આપણાંમાં શું ફેરફાર થયાં!

રસૂલ સ.અ.વ.ના દોહિત્ર (દીકરીના દીકરા) હઝરત ઈમામ હુસૈન અ.સ.એ મદીનાથી નીકળતી વખતે જ પોતે શા કારણે આ કમાલ અને ખુરૂજ કરી રહ્યાં છે તેના ધ્યેય પણ સ્પષ્ટ શબ્દોમાં વર્ણવી દીધાં હતાં જેથી લોકોની વિચારધારા કોઈ અન્ય દિશામાં ફંટાઈ ન જાય.

આપ અ.સ. એ ફરમાવ્યું હતું: “હું મારા નાના (હઝરત મુહમ્મદ મુસ્તફા સ.અ.વ.)ની ઉમ્મતની સુધારણાં માટે આ કાર્યમાં લાગી ગયો છું.”

આપના આ વાક્ય ઉપરથી એ દિશાસૂચન મળે છે કે ઉમ્મત ૫૦ વરસમાં જ અવળે માર્ગે ચડી ગઈ હતી. એ વાત અંગે કોઈ બેમત નથી કે આપણે ફક્ત નબી સ.અ.વ. ની ઉમ્મત જ નથી પરંતુ સર્વશ્રેષ્ઠ ઉમ્મત પણ છીએ, તેથી આપણી જવાબદારીઓ પણ વધારે છે. તેથી આપણે વરસમાં ઓછામાં ઓછું એક વખત તો પોતાની જાત પાસે પોતાનો જ હિસાબ લેવો જોઈએ કે ક્યાંક આપણે પણ અવળે માર્ગે તો નથી ચડી ગયાં ને ! કે જેને કારણે આપણે ઈમામ હુસૈન અ.સ. ના વારસ હઝરત ઈમામે ઝમાના અજ. ની નારાજગી તો વહોરી નથી લેતાં ને ! અને આપ હઝરત અજ. ઉપર જે દુઃખના પહાડ તૂટી પડેલાં છે તે જ શું ઓછા છે કે ખુદા ન કરે આપણાં આમાલ પણ આપ અજ.ના દુઃખોમાં વધારાનું કારણ બને.

ફરઝન્દે ઝહરા સરકારે મઝલૂમ સૈયદુશ્શોહદાને રસૂલ સ.અ.વ.ની ઉમ્મતની સુધારણાંની એટલી બધી ચિંતા હતી કે આપ અ.સ.એ પોતાનું સર્વસ્વ આ ધ્યેયની પ્રાપ્તિ કાજે જ લુટાવી દીધું હતું.

સુધારણાંનો વ્યાપ વિશાળ છે. આપણે ઓછામાં ઓછું આપણાં સમાજ, આપણાં પોતાના ઘર અને આપણાં મિત્રો અને સંબંધિઓ વચ્ચે સુધારણાંનું કાર્ય કરવું જ જોઈએ અને જે ઓછપ અને ત્રુટીઓ હોય તેમને દૂર કરીએ અને આપણાં ઝમાનાના ઈમામ અજ.ના હૃદયને પ્રસન્ન કરીએ.

અલ્લાહ આપણને આ માર્ગમાં સફળતા અર્પે. આમીન!

વસ્સલામ

ઝેરે સરપરસ્તી હઝરતો હુજજત

અરવાહોના ફિદાહ, અજજલલ્લાહો તઆલા ફરજહુશરીફ

મહુમ જનાબ મૌલાના આબીદ હુસૈન રીઝવી
સાહેબની યાદમાં

મુખ્ય તંત્રી :

સૈયદ મોહમ્મદ રેઝા રિઝવી ગરવી

કાર્યવાહક તંત્રી :

સૈયદ મોહમ્મદ અજ્ઞર
સૈયદ આબીદ હુસૈન એ રિઝવી 7383560072

સહાયકો :

અહમદ રેઝા મુરારહ
તાલીમ રેઝા અજમેરી
એહસાન અલી રિઝવી

અનુવાહક :

સૈયદ મોહમ્મદ ફાઝિલ બુખારી આઈ. એ. એસ (નિવૃત્ત)

શુષોભન :

Web Graphics મોહમ્મદ તાહીર
9898937633 E-mail: smtahir202@gmail.com

ટુરીંગ એજન્ટ :

સૈયદ મીસમ મેહદી રિઝવી 9510344219

“હાદી” માસિકના મેમ્બર બનવા માટે સંપર્ક કરો:

અમદાવાદ: (૧) શબ્બીર ભાઈ નુરાની, ફોન: ૯૩૭૬૧૬૮૩૦૬
(૨) મૌલાના ઝફરુલ હસન, ફોન: ૯૩૨૭૫૩૬૬૩૮
(૩) ઝકીર ભાઈ મોમીન, ફોન: ૯૩૨૭૦૪૧૩૧૪
ભાવનગર: મુસ્તાકભાઈ વિરાણી, ફોન: ૯૮૨૪૫૩૮૧૧૪
મહુવા: મહેદીરઝા એમ. બંભોરા, ફોન: ૯૮૨૪૩૨૭૨૨૭
કાણોદર: નૌશાદભાઈ, જાફરી ચેનલ, ફોન: ૯૮૮૮૭૭૩૬૧૧
મેતા: મોહસીનભાઈ કડીવાલ, ફોન: ૯૮૮૮૩૬૮૦૮૮
ભરૂચ: મુશ્તાકઅલી પાનવાલા, ફોન: ૯૮૨૪૨૪૩૦૫૧

ઘોળકા: કમરઅલી મોમીન
અંજાર: રફીકભાઈ ખોજા, ફોન: ૯૮૨૫૩૧૮૬૨૧
રૂસ્તમપૂરા: સૈયદ આશીક હુસૈન, ફોન: ૯૮૨૪૧૧૮૩૭૨
રાજૂલા: મૌલાના હસન મહેદી, ફોન: ૯૮૦૪૧૪૬૧૧૦
સેલવાસા: ગુલામ અબ્બાસભાઈ દેવજાણી, ફોન: ૯૮૨૫૮૮૮૮૭૮
સિહોર: હસનઅલી વજીરઅલી વસાયા, ફોન: ૯૮૭૮૮૬૮૮૬૮
કચ્છ: મુશ્તાક હુસૈન અબ્દુલ હુસૈન માસ્ટર, ફોન: ૯૮૨૪૨૧૬૪૭૦
ડેડીયાપાડા: રિઝવાન હુસૈન અમીરઅલી રાજાણી, ફોન: ૯૪૨૭૧૭૫૨૩૧

ખાસ નોંધ: સભ્ય તથા એજન્ટ મિત્રોને નમ્ર અરજ છે કે જેનું અગાઉનું લવાજમ બાકી છે તે અને નવા વર્ષનું લવાજમ મોકલી આપવા વિનંતી.

વિગતો માટે સંપર્ક :

(રહ.)

હૌઝએ ઈલમીયહ ઈમામ ખુમૈની ગોલ્ડન પાર્ક, વટ્પા, અમદાવાદ, ગુજરાત, ભારત

E-mail: hadimasik@yahoo.com Website: www.hadikids.org

PHONE NO: 079-25892786, 94266 78614, 70969 21472, 97247 37865

વાર્ષિક લવાજમ: રૂપિયા ૩૦૦/-

ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને આપની અઝાદારી

(આપના ઉપર શોક મનાવવો)

(બીજો હપ્તો)

રહેબરે મોઅઝ્ઝમ આયતુલ્લાહિલ ઉઝમા

સૈયદ અલી ખામેનાઈ (મદઝિલ્લહુલ-આલી)ની દ્રષ્ટિએ

ઈમામ હુસૈન અ.સ., તેમની અઝાદારી અને તેમનો શોક મનાવવા (અઝાદારી)ના લક્ષ્ય અને ધ્યેયને સમજવા માટે કૌમના આદરણીય વડીલોના મંતવ્યોનો અભ્યાસ કરવો અત્યંત આવશ્યક છે. આ હેતુથી અત્રે રહેબરે મોઅઝ્ઝમ આયતુલ્લાહિલ-ઉઝમા સૈયદ અલી ખામેનાઈ (મદઝિલ્લહુલ-આલી)ના અત્યંત મહત્વપૂર્ણ વાક્યો અને મંતવ્યો આપની સમક્ષ મૂકવામાં આવી રહ્યાં છે કે જે આપે પોતાના વિભિન્ન ઉદ્બોધનો અને પ્રવચનોમાં વ્યક્ત કર્યાં છે.

આ મહાન બલીદાન -કે જેણે બલીદાનના ઈતિહાસના અંતરઆત્માને સંપૂર્ણપણે જાગૃત કરી દીધું છે તે- હુસૈન ઈબ્ને અલી અ.સ.એ ન આપ્યું હોત તો ત્યારે જ એટલે કે પ્રથમ સદી હિજરીમાં અથવા વધુમાં વધુ બીજી સદી હિજરીના પહેલા અર્ધશતકમાં ઈસ્લામની બાજી પલટાઈ ચૂકી હોત.

ઈમામ હુસૈન અ.સ.નો કારનામો તેમના નાના હઝરત મુહમ્મદ બિન અબ્દુલ્લાહ સ.અ.વ.ની બેઅસતના કારનામાની પ્રતિકૃતિ અને તેના જેવું જ અન્ય દ્રષ્ટાંત છે. સરખામણી એવી રીતે થાય છે કે ત્યાં પયગમ્બર સ.અ.વ. એકલા અટુલા એકમાત્ર વ્યક્તિ જગત સામે હતાં અને અહિયાં ઈમામ હુસૈન અ.સ. પણ એકલા જ સમગ્ર જગતના મુકાબલામાં હતાં.

વિધીની વક્તા તો એ છે કે -અને લોકો માટે પણ જાણવા-સમજવા જેવી હકીકત એ છે કે- તે યુગના લોકોએ, સ્વયં પયગમ્બર સ.અ.વ. હુસૈન ઈબ્ને અલી અ.સ.ને તેમના બાળપણથી જ કેટલું માન આપતાં હતાં, કેટલો આદર કરતાં હતાં, તે જોએલું અને ઈમામ હુસૈન અ.સ. માટે સ્વયં પયગમ્બર

સ.અ.વ.ના મુબારક મુખથી “સૈયદો શબાબે અહલિલ જન્નતે” (જન્નતના યુવાનોના સરદાર) કહેતાં સાંભળેલું તેમ છતાં પયગમ્બર સ.અ.વ.ના આ ફાની જગતને છોડી ગયાંને અર્ધ સદી પણ નહોતી થઈ ત્યાં તો એ જ હુસૈન ઇબ્ને અલી અ.સ.ને કેટલી નિર્દયતાથી શહીદ કરી નાંખવામાં આવ્યાં.

ઈમામ હુસૈન અ.સ.ને એકમાત્ર આશૂરાના યુધ્ધના સંદર્ભમાં જ જોવા જોઈએ નહીં. ઈમામ હુસૈન અ.સ.એ જે મહાન ધર્મયુધ્ધ (જિહાદ) આદર્યું હતું તેનું આશૂરાનું યુધ્ધ તો એક અંશમાત્ર છે અને તેવી જ રીતે તેમના ‘અમ્ર બિલ-માઅરુફ’ અને ‘નહી અઝ મુન્કર’નો જો ઈમામ હુસૈન અ.સ.ને સાચી રીતે ઓળખવા હોય, ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના બલીદાનને તેના ખરા સંદર્ભમાં જાણવો હોય તો મિના અને અરફાતમાં વિદ્વાનોને સંબોધીને આપેલા આપ અ.સ.ના સંબોધનો -કે જે આશ્ચર્ય પમાડે તેવા તથ્યોથી પૂર્ણ છે તે- અને જે પુસ્તકોમાં સુરક્ષિત છે તે- તેમ જ કરબલા જતાં માર્ગમાં આપ અ.સ.એ આપેલા ભાષણો, સંદેશાઓ તે તમામના સર્વગ્રાહી સંદર્ભમાં જ ઈમામ હુસૈન અ.સ.ને ઓળખવા જોઈએ.

આશૂરામાં ઘણા બધાં સુચિતાર્થો અને બોધપાઠ સમાએલાં છે. આશૂરામાંથી શીખવાનું મળે છે કે દીન (સત્ય)ના રક્ષણ કાજે બલીદાન અનિવાર્ય છે- આપવું જ જોઈએ- આશૂરામાંથી એવો બોધ મળે છે કે કુરઆનના માર્ગે (કુરઆનની આજ્ઞાઓની સુરક્ષાના કાજે) અન્ય સઘળી વસ્તુઓ તુચ્છ છે, તેની કુરબાની આપવી જોઈએ. આશૂરામાંથી એવો પણ સબક શીખવા મળે છે કે સત્ય અને અસત્ય વચ્ચેના યુધ્ધમાં નાના અને મોટા, પુરુષ અને સ્ત્રી, વૃધ્ધ અને યુવાન, ઘનાઢય અને દરિદ્ર, ઈમામ અને અનુયાયી એવો ભેદભાવ રાખ્યા વગર બધાંએ એક જ હરોળમાં (ખભેથી ખભા મિલાવીને) ઉભા રહી જવું જોઈએ.

આશૂરાનો બોધ બલીદાન, ધર્મ પરાયણતા, શુરવીરતા અને ક્ષમાનો બોધ છે અને અલ્લાહના કાજે અસત્યની વિરુદ્ધ બંડ પોકારવાનો બોધ છે. પ્રેમનો બોધ છે અને આશૂરાના બોધપાઠની ફલશ્રુતિની આ અત્યંત મહાન કાંતિ (ઈરાનની કાંતિ) એક સ્પષ્ટ અને જવલંત ઉદાહરણ છે.

આપણા મહાન રેહબરે આઝમ (રહ.)એ મોહરમ માસને રક્તના તલવાર પરના વિજય તરીકે વર્ણવ્યો છે અને મહોરમની બરકત આ ચિંતન અને આ તર્કને કારણે જ રક્તની તલવાર ઉપરની સફળતા છે. આ શોકની મજલિસોમાં થતાં વર્ણનો અને ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની યાદગીરી મહોરમ માસની નેઅમતોનું એક દ્રષ્ટાંત છે કે જે આપ સઘળાએ અનુભવ્યું છે.

ઈમામ હુસૈન અ.સ.નો સંદેશ સમગ્ર મુસ્લિમ જગત માટે એ છે કે સત્ય, ન્યાય, ન્યાય પ્રસ્થાપિત કરવા અને અત્યાચારનો મુકાબલો કરવા માટે સદેવ તૈયાર રહેવું જરૂરી છે. ઈમામ હુસૈન અ.સ.એ બલીદાન અને આત્મ સમર્પણના કાજે ઉચ્ચ શિખરો સર કર્યા છે ત્યાં સુધી પહોંચવું તો આપણા માટે શક્ય જ નથી પરંતુ જે ઉચ્ચ શિખરો સુધી પહોંચવાની આપણી શક્તિ અને મર્યાદા હોય ત્યાં સુધી તો પહોંચવાનો પ્રયાસ કરવો જ જોઈએ અને આપણા માટે આવશ્યક તો એ જ છે કે આપણે શા માટે ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના અત્યંત મહાન અને ઉચ્ચ દ્રષ્ટાંતમાંથી બોધ ન લેવો જોઈએ.

હે પરવરદિગાર! તને ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને ઝૈનબ સલા.ના સમ છે! અમને તેમના પ્રિયજનોમાં અને તેમનું અનુકરણ કરવાવાળા બનાવી દે. પરવરદિગાર! અમારા જીવનને ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના જીવન (હુસૈની હયાત) અને અમારા મૃત્યુને ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના મૃત્યુ (હુસૈની મૌત) સમાન બનાવી દે!! (આમીન)

બોધદાયક વાર્તા

એક ખુટતની પત્નિએ માખણ તૈયાર કરીને આપ્યું. તે લઈને વેચવા ખેડૂત પાસેના શહેરમાં ગયો. આ માખણ ગોળ આકારમાં પિંડાઓના સ્વરૂપે હતું અને દરેક પિંડાનું વજન એક કિલો હતું. શહેરમાં જે વેપારીને હમેશાં માખણ વેચતો હતો તે વેપારીને ખેડૂતે માખણ વેચીને તે વેપારી પાસેથી જ જરૂરિયાત પ્રમાણે માલ સામાન, ચા પત્તી, ખાંડ, તેલ વિગેરે ખરીદીને પોતાના ગામ પાછો આવી ગયો.

માખણને ડીપ ફ્રીઝમાં મુકતાં પહેલાં વેપારીએ વિચાર્યું કે એક ગોળાનું વજન તો કરી જોઈએ, વજન કરતાં તે માખણનો ગોળો ૮૦૦ ગ્રામનો નીકળ્યો. પછી તો બધાં પિંડાઓ તોળતાં તે બધાં ૮૦૦ ગ્રામના જ નીકળ્યાં.

તે પછીના અઠવાડિયે રાબેતા મુજબ તે ખુટત માખણ લઈને આવ્યો. વેપારી તો તેને જોતાં જ બરાડા પાડવા લાગ્યો કે તું ચોર છે, અહિંયાથી નીકળી જા, હવે કદીયે તારું મોઢું દેખાડીશ નહીં, હું તારા જેવા દગાખોરો સાથે વેપાર નથી કરતો. ૮૦૦ ગ્રામ માખણને એક કિલો બતાવીને વેચનાર વ્યક્તિનું તો હું મોઢું જોવા માંગતો નથી. વેપારની વાત તો ના કરતો.

ખેડૂતે તો ગભરાઈને, દુઃખી દુઃખી થઈને વેપારીને કહ્યું: “ભાઈ! મારા વિશે ખોટી ધારણાં ન બાંધી લો, અમે તો બાપડા ગરીબ લોકો છીએ, અમારી પાસે તો માખણ વિગેરે તોલવા માટે કાટલા ખરીદવાની શક્તિ પણ ક્યાંથી હોય. આપની પાસેથી એક કિલો ખાંડ લઈને જાઉં છું, ત્રાજવાના એક પલ્લામાં તે ખાંડ મૂકીને બીજા પલ્લામાં તેના વજન જેટલું જ માખણ તોલીને લઈ આવું છું.”

આ બોધદાયક વાર્તા આપણને શીખવાડે છે કે બીજાઓ પર આંગળી ઉપાડતાં પહેલાં પોતાની અંદર જ જોઈ લેવું જોઈએ કે ક્યાંક કોઈ ભૂલ-પાપ આપણામાં તો નથી ને!!! પોતાની સ્વયં સુધારણાં કરવી તે અત્યંત મુશ્કેલ કામ છે!!!

અંબિયાઓના વૃત્તાંત

હઝરત લૂત અ.સ. અને

અત્યંત દુષ્ટ કૌમ (લોકો)

(હપ્તો પાંચમો)

લૂત અ.સ.ની કૌમ આપના ઘરમાં પ્રવેશી ગઈ:-

નગરજનોએ હઝરત લૂત અ.સ.ના ઘરે આવેલા નવઆંગતુક મહેમાનો વિશે જાણ્યું તો તેઓ તેમના ઘર તરફ જવા લાગ્યાં. માર્ગમાં એક-બીજાને આ શુભ સમાચાર આપતાં જતાં હતાં. પાપની આ શરમજનક ભૂમિમાં ભટકી રહેલાં આ લોકો તો એવું જ સમજી રહ્યાં હતાં કે જાણે સ્વાદિષ્ટ ભોજન તેમને મળી જનાર છે. સુંદર અને સ્વસ્થ યુવાનો અને તે પણ લૂત અ.સ.ના ઘરે. કુરઆનમાં આ સ્થળે “અહલે મદીના” (નગરવાસીઓ) એવો શબ્દ પ્રયોગ થયો છે. એ એવું દર્શાવે છે કે નગરના ઘણાં લોકો ટોળે-ટોળામાં હઝરત લૂત અ.સ.ના ઘરની દિશામાં આવવા લાગ્યાં હતાં અને આ ઉપર એ પણ સ્પષ્ટ થાય છે કે તેઓ કેટલાં બધાં નિર્લજ્જ-નિમ્ન કક્ષાના અને હિંમતવાળા હતાં; ખાસ કરીને “યસ્તબશેરૂન” (એક બીજાને ખુશખબર આપતાં હતાં)ના શબ્દો તેમની પાપ-લિપ્તતાના મૂળ કેટલાં ઉંડા હતાં તે દર્શાવે છે કે તેઓ એક એવું અત્યંત નિર્લજ્જ અને દુષ્ટ પાપ કરવા માટે ખુલ્લેઆમ અને બીજાઓને પણ તેના માટે આમંત્રણ આપતાં-આપતાં જઈ રહ્યાં હતાં જે કૃત્યનું આચરણ તો પ્રાણીઓમાં પણ જવલ્લેજ જોવા મળે છે અને આવું ઘોર પાપ કોઈ કરે છે તો પણ ચોરી-છુપીથી અને શરમની લાગણી સાથે કરે છે પરંતુ આવા અત્યંત નિર્લજ્જ પાપ આચરવાની બાબતે આ દુષ્ટ લોકો જાહેરમાં એક-બીજાને આમંત્રણ અને શુભેચ્છા પાઠવી રહ્યાં હતાં.

હઝરત લૂત અ.સ.એ જ્યારે આ ઘોંઘાટ સાંભળ્યો તો ઘણાં ગભરાઈ ગયાં અને તેમના મનમાં પોતાના મહેમાનોની બાબતે ખૂબ જ ડર પેસી ગયો કેમકે ત્યાં સુધી તેઓ એ હકીકતથી વાકેફ નહોતાં કે આ મહેમાનો તો અઝાબ પહોંચાડવા માટે જ નિયુક્ત થએલાં છે અને સર્વશક્તિશાળી અને પ્રકોપ કરનાર ખુદાના ફરિશ્તાઓ છે; તેથી તેઓ તેમની આગળ ઉભા રહી ગયાં અને કહેવા લાગ્યાં: “આ મારા અતિથીઓ છે. મારી આબરુને ઘૂળ ઘાણી ન કરો. જો તમો ખુદા, પયગમ્બર અને કયામતના દિવસને ન માનતા હોવ તો પણ માત્ર માનવતા તો દાખવો. મહેમાનોનો આદર સત્કાર કરવો તે વાત તો મોમિન હોય કે કાફર સઘળા મનુષ્યોમાં સ્વીકૃત શિષ્ટાચાર છે, તમો કેવા મનુષ્યો છો કે આટલું પણ નથી સમજતાં. જો તમો કોઈ ધર્મમાં નથી માનતાં તો પણ માત્ર માનવતાનો ધર્મ તો સ્વીકારો.”

તે પછી આપે વધુમાં કહ્યું કે: “ખુદાની બીક રાખો અને મને મારા અતિથીઓ સમક્ષ શરમજનક પરિસ્થિતિમાં ન મૂકી દો.” પરંતુ તેઓ તો અત્યંત નિર્લજ્જતાપૂર્વકના નિડર હતાં કે લાજવાને બદલે ગાજવા લાગ્યાં અને અલ્લાહના પયગમ્બર હઝરત લૂત અ.સ. સાથે એવો વર્તાવ કરવા લાગ્યાં કે જાણે તેઓ કોઈ અપરાધ કરી રહ્યાં હોય અને કહેવા લાગ્યાં કે: “શું અમે બહારના લોકોને પોતાને ત્યાં અતિથી ન બનાવવા અંગે ચેતવણી નહોતી આપી? તમે એ આજ્ઞાનું ઉલ્લંઘન કેમ કર્યું?” આવું તેમણે એટલા માટે કહ્યું હતું કે આ લોકો અત્યંત નિમ્ન કક્ષાના અને કંજુસ હતાં. આ લોકો કદીયે કોઈને પોતાના અતિથી બનાવતાં નહોતાં અને પરિસ્થિતિ એવી હતી કે તેમનું શહેર

કાફલાઓના માર્ગે સ્થિત હતું. એમણે કેટલાંક નવઆંગતૂકો સાથે આ દુષ્ટ કૃત્ય એટલા માટે કર્યું કે કોઈ તેમને ત્યાં મહેમાન બનીને આવે જ નહીં અને ધીમે-ધીમે આ દુષ્ટ કૃત્યની તેમને ટેવ પડી ગઈ; તેથી હઝરત લૂત અ.સ.ને નગરમાં કોઈ પ્રવાસીના આવવાના સમાચાર મળતાં તો આપ તેને પોતાના ઘરે લઈ આવતાં હતાં જેથી કરીને તે નવઆંગતુક આ લોકોની પકડમાં ન આવી જાય. જ્યારે આ લોકોને આ વાતની જાણ થઈ તો તેઓ ક્રોધે ભરાયાં અને હઝરત લૂત અ.સ.ને સ્પષ્ટ ચેતવણી આપવા લાગ્યાં કે: “તમને આવો કોઈ અધિકાર નથી કે કોઈને પણ પોતાના ત્યાં અતિથી બનાવો.”

જો હું તમારો સામનો કરી શકું તેમ હોત તો:-

જ્યારે હઝરત લૂત અ.સ.એ તેમની આવી સ્પષ્ટ નિર્લજ્જતા અને નીચપણું જોયું ત્યારે આપ આ લોકોને આ અજ્ઞાનતાની નિંદ્રા અને નિર્લજ્જતાના નશામાંથી જાગૃત કરી શકે તે માટે આપે એક બીજો માર્ગ અપનાવ્યો અને કહ્યું કે: “તમે આ કુમાર્ગે કેમ ચઢી ગયાં છો? જો તમો પોતાની જાતીય વૃત્તિઓ જ સંતોષવા માંગતા હોવ તો યોગ્ય માર્ગ અપનાવીને, લગ્ન કરીને, પોતાની જાતીય વૃત્તિઓ કેમ સંતોષતા નથી!? આ મારી દીકરીઓ છે (હું તૈયાર છું કે તેમના તમારી સાથે લગ્ન કરાવી દઉં) જો તમો કુમાર્ગ તજવા તૈયાર હોવ તો એ માર્ગ તો છે જ.”

હઝરત લૂત અ.સ.ની કેટલીક દીકરીઓ હતી તેમાં શંકાને સ્થાન નથી પરંતુ આપનો આવું કહેવાનો હેતુ માત્ર તે લોકો પાસે કોઈ બહાનું બાકી ન રહે તેટલા પુરતો જ મર્યાદિત હતો અને એ હકીકત પણ પ્રસ્થાપિત થાય કે પોતાના મહેમાનોની આબરૂ અને માનના રક્ષણને કાજે અને તે લોકોને અનિતીના ચલણમાંથી બહાર લાવવા માટે આપ કઈ હદ સુધી બલિદાન આપવા તૈયાર હતાં. એ હકીકત

પણ સ્પષ્ટ છે કે જનાબ લૂત અ.સ. એમને એમજ પોતાની દીકરીઓના લગ્નને મૂર્તિપૂજકો અને ભટકેલ લોકો સાથે કરાવવા તૈયાર નહોતાં થઈ ગયાં પરંતુ “ઈમાન લાવો તે પછી જ મારી દીકરીઓના લગ્ન તમારી સાથે કરી દઈશ” તેવો પ્રસ્તાવ મૂક્યો હતો પરંતુ અફસોસ કે કામવાસનાના અતિક્રમણ, કુમાર્ગે ચાલવાની વૃત્તિ અને દુરાગ્રહભરી આ પરિસ્થિતિમાં તેમનામાં રજમાત્ર પણ માનવીય મુલ્યો બચ્યાં હોત તો તેઓ લજિજત થઈને ત્યાંથી પાછા ફરી ગયાં હોત પરંતુ તેઓ તો લાજવાને બદલે ગાજવા લાગ્યાં અને તેમની હિંમત વધી ગઈ અને હઝરત લૂત અ.સ.ના અતિથીઓ તરફ આગળ વધવા લાગ્યાં. તે લોકો લાલચ અને કામવૃત્તિની લાલસામાં પોતાના ધ્યેયની પ્રાપ્તિના કાજે હઝરત લૂત અ.સ. સામે આવી ગયાં અને તે અનિષ્ઠકારી લોકોએ ખુદાના નબી હઝરત લૂત અ.સ.ને અત્યંત નિર્લજજતાથી કહ્યું: “તું પોતે સારી રીતે જાણે છે કે અમને તારી દીકરીઓમાં લેશમાત્ર પણ રસ નથી અને અમારો લક્ષ્ય શું છે તે પણ તું સારી પેઠે જાણે છે.”

આ એક એવી પરિસ્થિતિ હતી કે જેમાં આ અત્યંત આદરણીય પયગમ્બરે પોતાને ચારે કોરથી ઘેરાઈ ગએલાં જોયાં અને તેમણે ચિંતિત થઈને ફરિયાદ કરી: “જો મારામાં એટલી શક્તિ હોત કે મારા મહેમાનોનું રક્ષણ કરી શક્યો હોત અને તમારા જેવા માથાભારે લોકોને અંકૂશમાં લઈ શક્યો હોત અથવા તો કોઈ દ્રઢ પીઠબળ હોત, કોઈ કૌમ, કબીલો મારા અનુયાયીઓ પૈકીમાં હોત અથવા શક્તિશાળી લોકો સાથે મારી કોઈ સંધિ થએલી હોત કે જેમની સહાયતાથી હું તમો માર્ગ ભટકેલા લોકોને સીધા દોર કરી દઈ શક્યો હોત!!!”

ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની અઝાદારીની

અસરો અને ફાયદાઓ

તેમાં કોઈ શંકા નથી કે સૈયદુશ્શોહદા હઝરત ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની અઝાદારીની અસરો અને ફાયદાઓ અસંખ્ય છે. આવો, આપણે અમુક અસરો તરફ નજર અને અઝાદારી થકી ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની કુરબાત અને શફાઅતના હકદાર થઈએ:

૧. ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની કુરબાનીઓ અન્યાય અને જુલ્મ સામે પ્રતિક ચિન્હ છે:

તે વાત ચર્ચાને પાત્ર છે કે શા માટે એહલેબૈત અ.સ.ની મજલિસો ખાસ કરીને સૈયદુશ્શોહદા ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની મજલિસોને જાલિમ બાદશાહોએ રોકવાની કોશિશો કરી છે? તેનું કારણ એ છે કે ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને બીજા ઈમામોની અઝાદારી ઝાકિરો અને સ્વતંત્ર વિચારો ધરાવનારાઓ માટે જાગૃતિ લાવનાર માધ્યમ બને છે. હઝરત ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની શહાદત અમ્ર બિલ માઅરૂફ અને નહી અનિલ મુન્કરની દાવત આપે છે.

૨. ઈમામ અ.સ.ની મોહબ્બતમાં અને તેમના દુશ્મનોથી નફરતમાં વધારો:

સૈયદુશ્શોહદા અ.સ.ની મજલિસો થકી એહલેબૈત અ.સ.થી મોહબ્બત અને કુરબાતમાં વધારો થાય છે. તદ્ઉપરાંત ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના મસાએબનું સતત વર્ણન કરીને ઇસ્લામ અને એહલેબૈત અ.સ.ના દુશ્મનો પ્રત્યે નફરતમાં વધારો થાય છે.

૩. ગુનાહોનું માફ થવું:

રચ્યાન ઇબ્ને શબીબ ઈમામ રિઝા અ.સ.થી વર્ણન કરે છે:

“અય ફરમંદે શબીબ! અગર તમે ઈમામ હુસૈન (અ.સ.) પર રડો કે તમારા આંસુ તમારા ગાલ ઉપર વહે તો અલ્લાહ તમારા બધા ગુનાહો માફ કરી દેશે, ભલે પછી મોટા હોય કે નાના હોય, વધારે હોય કે ઓછા.”

૪. જન્નતમાં રહેઠાણ:

ઈમામ મોહમ્મદ બાકિર અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે:

“જે કોઈ ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના ગમમાં આંસુ વહાવે તો અલ્લાહ તઆલા તેને જન્નતમાં જગ્યા આપશે.”

ઈમામે જાઅફરે સાદિક અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે:

“જો કોઈ ઈમામ હુસૈન અ.સ. માટે નોહા પટે, પોતે રડે અને બીજાને રડાવે; અલ્લાહ તે બંને માટે જન્નત વાજિબ કરે છે.”

૫. જે ઈમામ હુસૈન અ.સ. પર રડે તે કયામતના દિવસે નહીં રડે:

હઝરત રસૂલે ખુદા સ.અ.વ.એ જનાબે ફાતેમા ઝહેરા સલા.ને ફરમાવ્યું છે કે:

“તમામ આંખો કયામતના દિવસે રડશે સિવાય તે આંખો કે જે ઈમામ હુસૈન (અ.સ.)ની મુસીબતો પર રડી હોય તે હસતી હશે અને જન્નતની નેઅમતોથી ખુશ હશે.”

૬. મૃત્યુના સમયની મુશ્કેલીઓથી રક્ષણ:

જે કોઈ ઈમામ હુસૈન અ.સ. પર રડે તો મલેકુલ મૌત (મૌતનો ફરિશ્તો) તેના માટે તેની મૌતના સમયે મા કરતાં પણ વધારે મહેરબાન રહેશે.

આવો આપણે અલ્લાહ તઆલાની બારગાહમાં દુઆ કરીએ કે તે આપણને સૈયદુશ્શોહદા ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની અઝાદારી વધારેમાં વધારે કરવાની અને રડવાની તૌફીક અતા કરે.
(આમીન)

એકમાત્ર ઈમામ હુસૈન અ.સ. સાથે જ સંકળાયેલી હોય તેવી વિશિષ્ટતાઓ

- ⇒ જેમની શહાદત યુધ્ધભૂમિમાં થઈ હોય તેવા આપ અ.સ. એકમાત્ર ઈમામ છે.
- ⇒ બીજા ઈમામ અ.સ. પણ શહીદ થયાં છે તેમ છતાં દુઆએ તવસ્સુલમાં આપ અ.સ. એકમાત્ર ઈમામ અ.સ.ને “યા અય્યોહશશહીદ” તરીકે સંબોધવામાં આવે છે.
- ⇒ આપ અ.સ. એકમાત્ર એવા ઈમામ છે કે જેમના જીવતાં જ આપ અ.સ.ના બે દીકરાઓને શહીદ કરી દેવામાં આવ્યાં (હઝરત અલી અકબર અ.સ. અને હઝરત અલી અસગર અ.સ.)
- ⇒ આપ અ.સ. એવા એકમાત્ર ઈમામ છે કે જેમનું ચાલીસમું મનાવવામાં આવે છે અને “ઝિયારતે અરબઈન” પઢવામાં આવે છે.
- ⇒ આપ અ.સ. એકમાત્ર એવા ઈમામ છે કે જેમની પવિત્ર કબરને અત્યાચારી શાસકોએ અનેક વાર નષ્ટ કરવાના પ્રયત્ન કર્યા કે જેથી કરીને મોલાની કબરની નિશાની જ મટી જાય.

اللَّهُمَّ ارْزُقْ شَفَاعَةَ
الْحَسَنِ يَوْمَ الْوَرْدِ

سَيِّدُ الشُّعَدَاءِ

- ⇒ આપ અ.સ. એકમાત્ર એવા ઈમામ છે કે જેમને ગુસ્સા અને કફર આપ્યાં વગર જ દફન કરી દેવામાં આવ્યાં.
- ⇒ આપ અ.સ. એકમાત્ર ઈમામ છે કે શહાદત પછી જેમના મુબારક માથાને શરીરથી જુદું પાડવામાં આવ્યું હોય.
- ⇒ આપ અ.સ. એકમાત્ર ઈમામ છે કે જેમને તરસ્યા અને તીરો, ભાલાઓ, તલવારો અને પત્થરોથી ઘાયલ કરીને શહીદ કરવામાં આવ્યાં હોય.
- ⇒ આપ અ.સ. એકમાત્ર એવા ઈમામ છે કે જેમની શહાદત પછી તેમના કુટુંબીજનોને બંદી બનાવવામાં આવ્યાં હોય.
- ⇒ આપ અ.સ. એકમાત્ર એવા ઈમામ છે કે જેમના માતા-પિતા પણ માઅસૂમ છે અને તેમના વંશમાં નવ માઅસૂમ ઈમામો છે.
- ⇒ આપ અ.સ. એકમાત્ર એવા ઈમામ છે કે જે માસમાં (ઇસ્લામી મહીનામાં) આપનો પુણ્યશાળી જન્મ થયો છે તે માસમાં કોઈ પણ માઅસૂમની શહાદત નથી થઈ અને જે (ઇસ્લામી) મહીનામાં આપ અ.સ.ની શહાદત થઈ છે તે માસમાં કોઈ માઅસૂમનો પુણ્યશાળી જન્મ પણ થયો નથી.

ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની ઝિયારતનો સવાબ

શૈખ સદૂક રહ.એ પોતાના પુસ્તક “અમાલી”માં અબ્દુલ્લાહ બિન ફઝલથી રિવાયત કરી છે કે તેઓએ એવું જણાવ્યું છે કે:

હું એક વખત ઈમામ સાદિક અ.સ.ની પાસે હતો ત્યારે “તૂસ”નો એક રહેવાસી ઈમામ અ.સ.ના ઘરે આવ્યો અને ઈમામ અ.સ.ને પૂછ્યું: “હે રસૂલ સ.અ.વ.ના ફરઝન્દ! જે વ્યક્તિ ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની કબરની ઝિયારત કરે તેને શું સવાબ મળશે?”

ઈમામ અ.સ.એ ફરમાવ્યું: “હે તૂસના રહેવાસી! ઈમામની આજ્ઞાઓ અનુસરવી ફરજિયાત (વાજિબુલ ઈતાઅત) છે એટલે કે ખુદાવન્દે આલમે સમગ્ર માનવજાત માટે તેમની આજ્ઞાને અનુસરવી ફરજિયાત બનાવી છે, એવી સંપૂર્ણ શ્રદ્ધા અને દ્રઢ માન્યતા સાથે જો કોઈ વ્યક્તિ ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની કબરની ઝિયારત કરે તો અલ્લાહ તેના ભૂતકાળના અને ભવિષ્યના સઘળા ગુનાહ માફ કરી દેશે અને

૭૦ હજાર ગુનાહગાર વ્યક્તિઓ માટે તેની ગુનાહમાફીની ભલામણ (શફાઅત) સ્વીકારશે અને ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની કબર પાસે કોઈ પણ વ્યક્તિ જે યાચના કરશે ખુદા તેને પૂર્ણ કરશે.” (અમાલીયે શૈખ સદૂર રહ., પાનં નં ૬૮૪)

તેવી જ રીતે ઈમામ સાદિક અ.સ.એ પોતાના એક સાથી (સહાબી)ને ફરમાવ્યું કે: “હે સુદૈર! તમો દરેક શુક્રવારે પાંચ વખત અને દરરોજ એકવાર ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની કબરની ઝિયારત કરો એ શું તમારા માટે અનિવાર્ય નથી?!”

મેં અરજ ગુજારી: “હું આપની ઉપર ન્યોછાવર થાઉં! મારા અને ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની કબર વચ્ચે તો જોજનોનું અંતર છે.”

હઝરત અ.સ.એ ઈર્શાદ ફરમાવ્યું: “પોતાના ઘરના છાપરે (આગાશીએ) ચઢી જાવ અને પછી ડાબી બાજુ અને જમણી બાજુએ

મોઢું કરીને પોતાના માથાને (મોઢાને) આકાશની દિશામાં ઉપર કરો અને તે પછી પોતાના મોઢાને ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની કબરની દિશામાં ફેરવો અને તે પછી કહો: “અસ્સલામો અલૈકા યા અબા-અબ્દિલ્લાહ, અસ્સલામો અલૈકા વ રહેમતુલ્લાહે વ બરકાતોહૂ.” અર્થાત: “હે અબા અબ્દિલ્લાહ! આપના ઉપર દુરુદ, રહેમત અને બરકત ખુદાની હજો.”

તમો આવું કરશો તો તમારા માટે એક “ઝવરહ”નો સવાબ ગણી લેવામાં આવશે. (“ઝવરહ”નો અર્થ એક “હજ” અને એક “ઉમરાહ” થાય છે.)

સુદૈરે નોધ્યું છે કે તે પછી તો ઘણી વખત એવું થતું કે હું દિવસમાં વીસ વખત હઝરત અ.સ.ની ઝિયારત કરી લેતો હતો. (કામેલુઝ-ઝિયારત, ભાગ ૯૬)

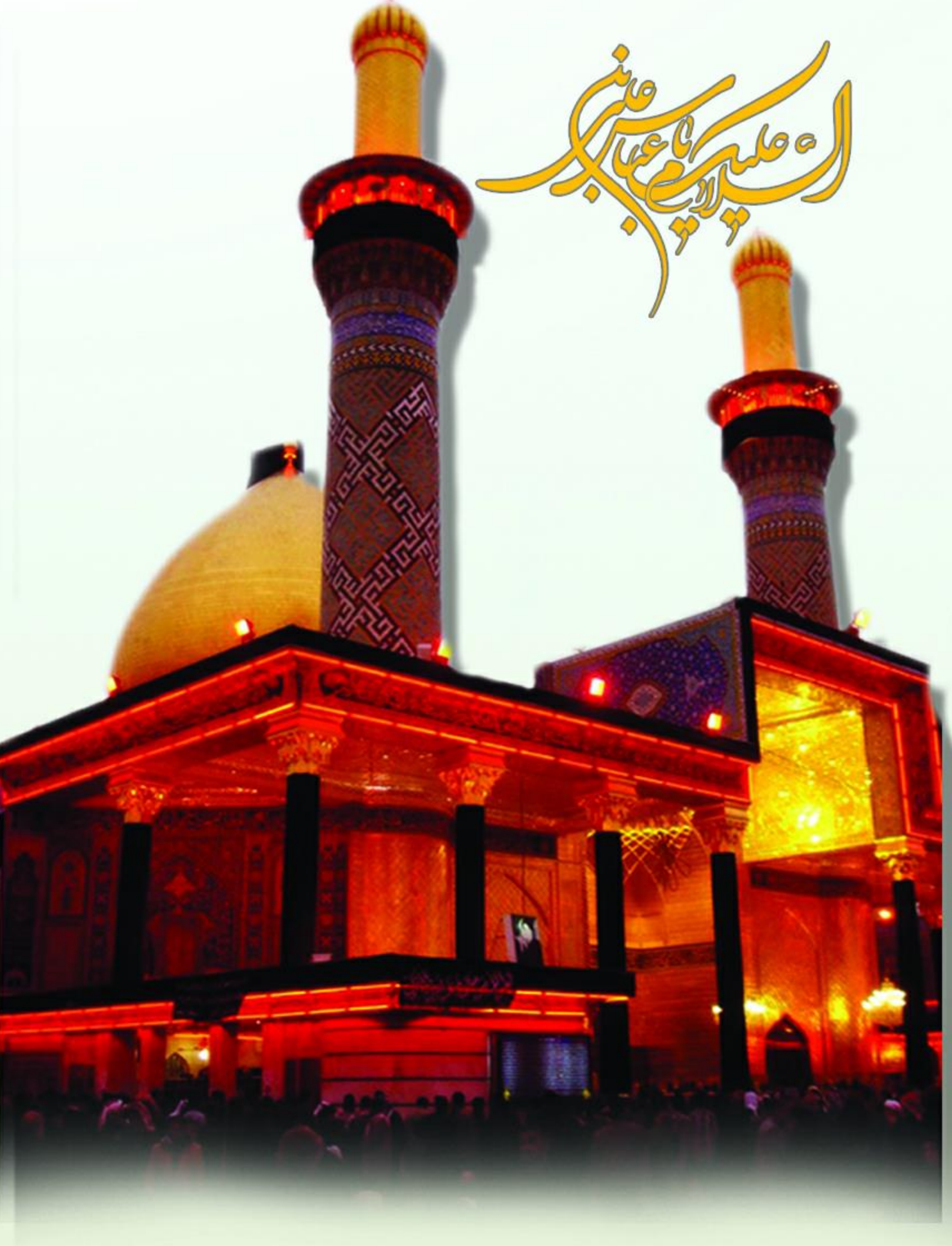
વફાદારીના વિવિધ પાસાઓ અને હઝરત અબ્બાસ અ.સ.ની વફાદારી

વફાદારીના ઘણાં પાસાઓ અને પ્રકાર હોય છે. ધર્મ પ્રત્યેની વફાદારી, પોતાની કૌમ અને જાતિ પ્રત્યેની વફાદારી, પોતાના દેશ અને માતૃભૂમિ પ્રત્યેની વફાદારી, પોતાના ભાઈ અને અત્યંત નિકટના સગા-સંબંધીઓ પ્રત્યેની વફાદારી, પોતાના યુગના ઈમામ (ઈમામે વક્ત) પ્રત્યેની વફાદારી, મિત્રો અને સ્નેહીઓ પ્રત્યેની વફાદારી વિગેરે અને હકીકત એ છે કે હઝરત અબ્બાસ અ.સ.એ આ બધાં પ્રકારની વફાદારીની કસોટી પસાર કરીને સફળતાના ઉચ્ચતમ શિખરો સર કર્યા છે.

૧. ધર્મ પ્રત્યેની વફાદારી:-

ઈસ્લામ ધર્મ જ્યારે પણ સંકટમાં ઘેરાઈ ગયો ત્યારે હઝરત અબ્બાસ અ.સ. સર્વશ્રેષ્ઠ, સંરક્ષક તરીકે આગળ આવ્યાં અને પોતાના પ્રાણની પણ કદી પરવા નહોતી કરી. પછી તે આપ અ.સ.ના અત્યંત પુજનીય પિતા હઝરત અલી મુર્તઝા અ.સ.ની

ઈમામતનો યુગ હોય કે પછી ભાઈ હસને મુજતબા અ.સ.ની ઈમામતનો યુગ હોય, આપ અ.સ. દરેક યુગમાં સદાયે ઈસ્લામ અને પોતાના યુગના ઈમામ (ઈમામે વક્ત)ની રક્ષાને કાજે પ્રથમ હરોળમાં જ રહ્યાં છે અને પોતાની વફાદારીનું પ્રદર્શન કરતાં રહ્યાં જ્યારે ભાઈ ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની ઈમામતનો યુગ આવ્યો ત્યારે સદાયે તેમના યુસ્ત આજ્ઞાંકિત રહ્યાં અને જ્યારે બની ઉમૈયાએ યઝીદે મલઊનને મુસલમાનોનો ખલીફા બનાવીને ઈસ્લામ ધર્મને નષ્ટ કરી નાંખવાનો પ્રપંચ રચ્યો અને જ્યારે ઈમામ હુસૈન અ.સ.ને આવું ફરમાવવું પડ્યું કે: “અલલ ઈસ્લામે અસ્સલામ” અર્થાત: “યઝીદ જેવા અધર્મી, ગુનાહોમાં રચ્યા પચ્યા રહેનાર વ્યક્તિને ખલીફા બનાવીને તેની બૈઅત (આજ્ઞા સ્વીકારવી તે) કરવી તે એવું છે જાણે કે ઈસ્લામને છેલ્લા પ્રણામ કરીને વિદાય કરી દેવામાં આવે.”

આ સંકટના સમયે હઝરત અબ્બાસ અ.સ. જેવા ઈસ્લામ ધર્મના વફાદાર, પોતાના પ્રાણની પણ પરવા કર્યા વગર, ઈસ્લામના સંરક્ષણ, દીન બાકી રહે અને તે ઉચ્ચ સ્થાને બિરાજમાન થાય તે માટે પોતાનું સઘળું કુરબાન કરી દેવા તૈયાર થઈ ગયાં.

૨. કૌમ અને જાતિ (મિલ્લત-ધર્મ બંધૂત્વ) પ્રત્યેની વફાદારી:-

ધર્મ અને જાતિ- ધર્મબંધુઓ પ્રત્યેની વફાદારી તો હઝરત અબ્બાસ અ.સ.ની આત્મામાં પ્રજ્વલિત હતી. કૌમ અને ઈસ્લામ ધર્મના અનુયાયીઓ બની ઉમૈયાના

અત્યાચારોના ભોગ બનેલાં હતાં, અત્યાચારનો ઘેરો અંધકાર ચારેકોર છવાઈ ગએલો હતો, અત્યંત શુરવીર પુરૂષો આ અત્યાચારો બાબતે વિરોધ કરવામાં આનાકાની કરતાં હતાં. બની ઉમૈયાએ બધાં જ મુસલમાનોને પોતાના દાસ બનાવી દીધાં હતાં. તેમની સંપત્તિને નાશ કરી દેતાં હતાં. તેમની આબરૂના લીરા ઉડાડવામાં આવી રહ્યાં હતાં. લોકોને આશાંકિત બનાવવા માટે ખુદાના ધર્મ સાથે રમકડાની જેમ રમત રમવામાં આવી રહી હતી. આવા અત્યંત કઠિન સમયે પણ હઝરત અબ્બાસ અ.સ. પોતાની જાતિ-કૌમ અને ધર્મબંધુઓને જ વફાદાર રહ્યાં તેથી જ ઈમામ હુસૈન અ.સ.એ આશૂરાના દિવસે પોતાના સૈન્યની સરદારી હઝરત અબ્બાસ અ.સ.ને સુપ્રત કરીને તેમને પોતાના સૈન્યના સેનાપતિ બનાવ્યાં હતાં અને હઝરત અબ્બાસ અ.સ.એ પણ પોતાના બંને બાહુ કપાવીને પણ પોતાની વફાદારી સાબિત કરી બતાવી અને “અલકમા” નહેરના કાંઠે શહાદતનું બિરુદ પ્રાપ્ત કરી લીધું.

3. દેશ અને માતૃભૂમિ પ્રત્યેની વફાદારી:-

ઈસ્લામના સામ્રાજ્ય પર સંકટના વાદળો ઘેરાઈ ગયા હતાં અને આના કરતાં ખરાબ સમય ઈસ્લામી સામ્રાજ્ય ઉપર ક્યારેય આવ્યો નહોતો. બની ઉમૈયા દેશની સંપત્તિને લૂટી રહ્યાં હતાં. ઈસ્લામના સામ્રાજ્યના ખજાનાઓ પોતાના મળતિયાઓ વચ્ચે વહેંચવામાં આવી રહ્યાં હતાં. ગઈ કાલ સુધી ઈસ્લામના સામ્રાજ્યમાં અત્યંત તુચ્છ ગણાતા હતાં તેમને ઉચ્ચ પદો આપીને સન્માનિત કરવામાં આવી રહ્યાં હતાં અને આ પ્રપંચોની આડમાં લોકોની સંપત્તિઓનો નાશ કરવામાં આવી

રહ્યો હતો, કોઈ પૂછવાવાળો જ નહોતો. ઈતિહાસકારોએ નોંધ્યું છે કે:

“હઝરત અબ્બાસ અ.સ.ની શહાદત પછી ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના શરીરમાં જીવનો કોઈ અંશ પણ બચ્યો નહોતો. આપ અ.સ. માત્ર હાડકાના એક માળખા જેવા રહી ગયાં હતાં.” (મુન્તાખબ મીઝાનુલ હિકમત, કર્તા મુહમ્મદ રય શહરી, પા ૪૦૦)

જ્યારે હઝરત અબ્બાસ અ.સ. શહીદ થઈ ગયાં તે પછી શત્રુઓ ચારે કોરથી ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના સાથીઓ ઉપર તુટી પડ્યાં કે હુસૈન અ.સ.ની રક્ષાના કાજે તેમનો વફાદાર, શુરવીર ભાઈ હવે રહ્યો નહોતો.

આ એવો સમયગાળો હતો કે જ્યારે ઈસ્લામના સામ્રાજ્યમાં સ્વતંત્ર વિચારો ધરાવતાં લોકો માટે કોઈ સ્થાન નહોતું. ઈસ્લામની જે લોકોએ સર્વ રીતે સેવા કરી હતી તેવા લોકોને પોતાની માતૃભૂમિમાંથી કાઢી મૂકવામાં આવતાં હતાં. અમ્માર (રઝિ), મીસમ (રઝિ) અને સઈદ

બિન જુબૈર (રઝિ) જેવા સજ્જનોને તેમના જ લોહીથી નવડાવવામાં આવ્યાં જેથી તેમની બોલતી બંધ થઈ જાય (જો કે થઈ નહોતી) અને અમ્રે આસ, અબૂ હુરૈરા, ઉમરે સાઅદ, ઈબ્ને ઝિયાદ, ઉબૈદુલ્લાહ જેવા ઈસ્લામના શત્રુઓને આગળ વધારવામાં આવી રહ્યાં હતાં. વલીદ જેવાઓને “મદીનતુર-રસૂલ”નો શાસક (ગવર્નર) બનાવવામાં આવ્યો હતો. આવી અત્યંત કષ્ટદાયક અને મુશ્કેલ પરિસ્થિતિમાં ઈસ્લામના સામ્રાજ્યના રક્ષણ અને તેને મજબૂત બનાવવા માટે હઝરત અબ્બાસ અ.સ. જેવા વફાદાર પરંતુ ગણ્યાં ગાઠ્યાં લોકો એક દ્રઢ નિશ્ચય અને સંકલ્પ સાથે પોતાના યુગના ઈમામ (ઈમામે વક્ત)ની આસપાસ દીવાની ચારેકોર પતંગિયા એકત્ર થઈ જાય તેમ એકત્ર થઈ ગયાં અને પોતાના પ્રાણ ન્યોછાવર કરીને પોતાની વફાદારી સાબિત કરી આપીને ઈસ્લામી માતૃભૂમિના રક્ષકો તરીકેનું સન્માન પ્રાપ્ત કર્યું.

૪. પોતાના ભાઈ પ્રત્યેની વફાદારી:-

ઈમામ હુસૈન અ.સ. રસૂલ સ.અ.વ.ની સુગંધ છે. તે જ ધર્મના માર્ગદર્શક, મુસલમાનોના આગેવાન, નેક અને ભલા લોકો (સાલેહીન)ના વડા અને શહીદોના સરદાર છે. હઝરત અબ્બાસ અ.સ.નો પોતાના ભાઈ સાથેની એક અજર-અમર પ્રતિબદ્ધતા અને કરાર રહ્યો છે. તેમણે પોતાના સાચા ઈમામ પ્રત્યે પ્રતિબદ્ધતા (બૈઅત) સ્વીકારી હતી અને તેમ કરીને આપ અ.સ.એ અસત્ય સાથે ધર્ષણ વ્હોરી લીધું. અબ્બાસ અ.સ. પ્રકાશ (નૂર)ના ઈમામના અનુયાયી છે. તેઓ અંધકારના આગેવાનો સાથે પોતાના અંતિમ શ્વાસ સુધી લડતાં રહ્યાં. અબ્બાસ અ.સ.એ પોતાના ભાઈ, આગેવાન, માર્ગદર્શક ઈમામ અને જેમને તેઓ અનુસરણ કરતાં હતાં તેમના પ્રત્યે તેઓ કેટલાં વફાદાર છે તે સાબિત કરી આપ્યું. આપ અ.સ.ની વફાદારી એટલા ઉચ્ચ

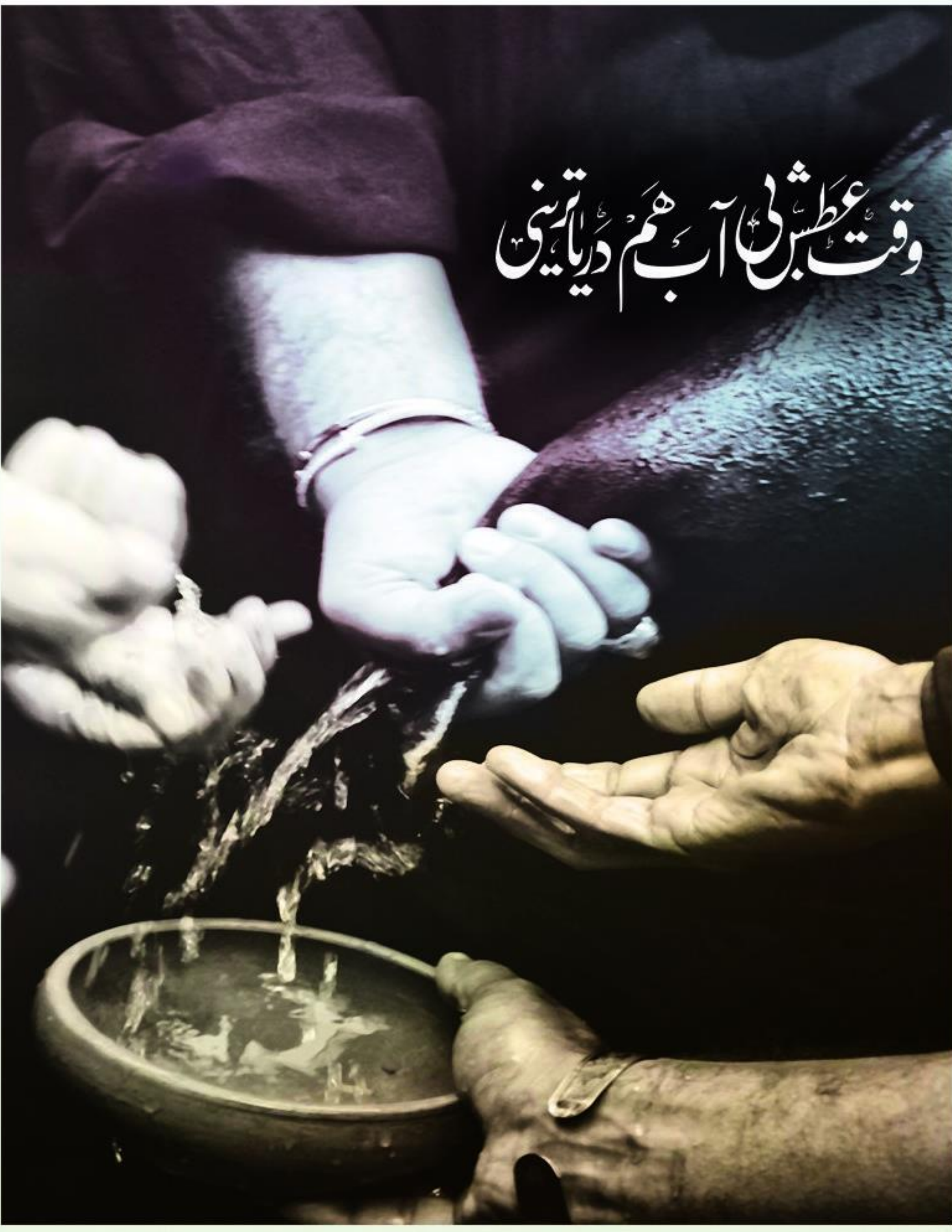
શિખરે પહોંચી ગઈ કે વફાદારીને પોતાને તેના ઉપર ગર્વ થવા લાગ્યો અને તે (વફાદારી) તેમની સાથે જ સંકળાઈ ગઈ. આપ અ.સ. વફાદારો માટે એક આદર્શ નમૂનો એટલું જ નહીં પરંતુ સ્વયં સંપૂર્ણ સાક્ષાત વફાદારી થઈ ગયાં અને એવું કેમ ન હોય કેમકે ઈતિહાસમાં એમની વફાદારીની જોડ જડતી નથી તેથી જ આપ અ.સ.ને “વફાદારીના ધ્રુવ” કહેવામાં આવે તો અયોગ્ય નહીં ગણાય.

ઈમામે ઝમાના અજ. આપ અ.સ. માટે ફરમાવે છે કે: “મારા સલામ અબુલ-ફઝલ અબ્બાસ અ.સ. ઉપર હજો કે જેમણે પોતાના પ્રાણ ન્યોછાવર કરીને પોતાના ભાઈનો સાથ આપ્યો.”

પ. પોતાના યુગના ઈમામ (ઈમામે વક્ત) પ્રત્યેની વફાદારી:-

હઝરત અબ્બાસ અ.સ.ની અત્યંત મહત્વની વિશેષતાઓ પૈકી એક વિશેષતા પોતાના યુગના ઈમામ (ઈમામે વક્ત)ને ઓળખીને તેમની

તદ્દન નિષ્ઠાપૂર્વકની આજ્ઞાંકિતતા છે. આપ અ.સ. ત્રણ ઈમામોના ઈમામતના કાર્યકાળમાં રહ્યાં હતાં. પછી તે પોતાના પરમપુજ્ય પિતા અલી અ.સ.નો ઈમામતનો યુગ હોય કે આદરણીય ભાઈ હસન અ.સ.ની ઈમામતનો કાર્યકાળ હોય, આપ અ.સ.એ સદાયે પોતાની વફાદારી સિધ્ધ કરી બતાવી હતી. આપ અ.સ.ની ઝિયારતમાં ઈમામે સાદિક અ.સ.ના આ શબ્દો એ વાતને તદ્દન સચોટ રીતે દર્શાવે છે કે આપ અ.સ. પોતાના ઈમામની આજ્ઞાંકિતતામાં કેટલી હદ સુધી આગળ વધી ગએલાં હતાં (એ શબ્દો છે:) “અલ-મુતીઓ લિલ્લાહે વ-લે-રસૂલેહી વ-લે-અમીરૂલ-મોઅમેનીન વલ-હસને-વલ-હુસૈન અલૈહેમુસ્સલામ” અર્થાત: “તમારા પર સલામ હજો હે અલ્લાહના નેક બંદા! હે ખુદા અને તેના રસૂલ સ.અ.વ.ના આજ્ઞાંકિત અને અમીરૂલ મોઅમેનીન અ.સ., હસન અ.સ. અને હુસૈન અ.સ.ના સાચા અનુયાયી.”

હઝરત અબ્બાસ અ.સ.એ કરબલામાં પોતાની વફાદારીની જે પરાકાષ્ટા દર્શાવી તે સમગ્ર રીતે તેમની પોતાના યુગના ઈમામ પ્રત્યેની પોતાની પ્રતિબદ્ધતા, આજ્ઞાંકિતતા અને તેમના પ્રત્યેની વફાદારીના કારણે હતી. એવું તો વિચારી પણ શકાય તેમ નથી કે હઝરત અબ્બાસ અ.સ.ની વફાદારી વંશીય પૂર્વગ્રહ અને ઘૃણાંને કારણે હતી.

હઝરત અબ્બાસ અ.સ.નું આ બલીદાન તો માત્ર અને માત્ર આપ અ.સ.ના ઈમામ અ.સ. પ્રત્યેના પ્રેમભાવ, લાગણી અને ઈમામ અ.સ.ની આજ્ઞાંકિતતા, પ્રતિબદ્ધતાની ભાવનાને કારણે હતું.

તેથી ઈતિહાસકારોએ આ શંકાનું નિવારણ કરતાં નોધ્યું છે કે: “પરંતુ (હઝરત અબ્બાસ અ.સ.) જાણતા હતાં કે અલ્લાહનો દીન ઈમામ હુસૈન અ.સ.ને કારણે ટકી રહ્યો છે. ઈમામ હુસૈન અ.સ. જ દીનના આધાર સ્થંભ છે. તેઓ ખુદાના દીન અને પયગમ્બર સ.અ.વ.ની શરીઅતને ટકાવી રાખવા (બાકી રાખવા) જિહાદ (ધર્મયુધ્ધ) કરી રહ્યાં છે. (તે કારણે જ હઝરત અબ્બાસ અ.સ.) રસૂલે ખુદા સ.અ.વ.ના ફરઝન્દો અને હઝરત ઝહરા સલા.ની સુપુત્રીઓની તરફેણ અને સહાયતા કરી રહ્યાં હતાં. તેથી જ આપ અ.સ. પોતે જ ફરમાવતાં હતાં કે: “ખુદાના સમ! જો મારા બંને બાહૂઓ કાપી નાંખો તો પણ હું આપણાં દીન અને આપણાં સાચા ઈમામ અને પયગમ્બર સ.અ.વ.ના ફરઝન્દ અને સુપુત્રીની તરફેણ અને સહાયતા કરતો જ રહીશ.” ❦❦❦❦❦

ફઝીલતે ઝિયારતે

ઈમામ હુસૈન અ.સ.

ઈમામે જઅફર સાદિક અ.સ. ફરમાવે છે કે:

“જ્યારે અલ્લાહ તઆલા કોઈની સાથે ભલાઈ ઇચ્છે તો તે તેના દીલમાં ઈમામે હુસૈન અ.સ. અને તેમની ઝિયારતની મોહબ્બત નાખી દે છે. જ્યારે અલ્લાહ કોઈના માટે સજાનો ઈરાદો કરે છે તો તેના દીલમાં ઈમામે હુસૈન અ.સ. અને તેમની ઝિયારત પ્રત્યે નફરત નાખી દે છે.”
(કામેલુઝ ઝિયારત, દુઆ નં ૩)

કયામતના દિવસે એક અવાજ આપનાર અવાજ આપશે: “ઈમામ હુસૈન ઇબ્ને અલી (અ.સ.)ના ઝવ્વાર ક્યાં છે?” એક મોટી સંખ્યામાં લોકો ઉભા થશે જેની ગણતરી ફક્ત અલ્લાહ તઆલા કરી શકે છે; અલ્લાહ તઆલા તેઓને પૂછશે:

“તમને કઈ ચીજે ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની કબ્રની ઝિયારત કરાવી?”

તેઓ કહેશે: “અય પરવરદિગાર! અમારી હઝરત રસૂલે ખુદા સ.અ.વ., જનાબે ફાતેમા ઝહેરા સલા., હઝરત અલી અ.સ. પ્રત્યેની મોહબ્બતે તેમની ઝિયારત કરાવી.”

ત્યારે તેઓને કહેવામાં આવશે: “અહીંયા હઝરત મોહમ્મદ સ.અ.વ., હઝરત અલી અ.સ., જનાબે ફાતેમા સલા. ઈમામ હસન અ.સ. અને ઈમામે હુસૈન અ.સ. છે તમો તેઓની સાથે જોડાઈ જાવ, તમે તેઓની સાથે જન્નતમાં તેઓના મકામ ઉપર હશો.”

પછી તે ઝવ્વારો હઝરત રસૂલે ખુદા સ.અ.વ.ના પરચમને અનુસરશે જેને હઝરત અલી અ.સ.એ ઉપાડેલો હશે અને તેઓ આ પરચમના સાયામાં હશે ત્યાં સુધી કે જન્નતમાં દાખલ થઈ જાય.

ઈમામ રિઝા અ.સ.થી રિવાયત છે કે: “દરેક શીઆની તેના ઈમામ પ્રત્યે જવાબદારી છે; આ જવાબદારીની ભાવનાનો સૌથી શ્રેષ્ઠ અને ખૂબસુરત તરીકો તે ઈમામની કબ્રની ઝિયારત છે.”

ઈમામ અ.સ. ફરમાવે છે: તેઓ કયામતના દિવસે પસ્તાશે જેઓએ ઈમામે હુસૈન અ.સ.ની ઝિયારતને તર્ક કરી હશે.

જે લોકો ઈમામે હુસૈન અ.સ.ની ઝિયારતમાં જે દિવસો પસાર કરે છે તેમની જુદગીના તે દિવસોને સમયમાં ગણવામાં નથી આવતા પણ ઝિયારતમાં વિતાવેલા દરેક દિવસો એક હજાર મહીનાની ઈબાદતના બરાબર થશે.

જેઓ ઝિયારતના સફર દરમિયાન જે પૈસા ખર્ચે છે અને સદકો આપે છે તે દરેક દિરહમ એક હજાર દિરહમો બરાબર છે અને જેઓ તે સફર દરમિયાન ગુજરી જાય તેમના માટે ફરિશ્તાઓ જન્નતથી ખુશબુ અને કફન લાવશે અને તેના જનાઝામાં શિરકત કરશે. જ્યારે તેમને ગુસ્સા આપી દેવામાં આવશે, ફરિશ્તાઓ તેમના માટે નમાઝ પઢશે અને તેઓના કફન ઉપર બીજુ કફન આપશે પછી તેઓ તેમની કબ્રોમાં તેમના શરીરોની નીચે જન્નતમાંથી ફુલો પાથરશે અને તેની કબ્રને વિશાળ કરી દેવામાં આવશે અને જન્નતના દરવાજાઓમાંથી એક દરવાજો તેમની કબ્રોમાં ખોલી દેવામાં આવશે અને તેની ખુશબુથી કયામતના દિવસ સુધી કબ્ર ખુશબુદાર થઈ જશે.

ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની ઝિયારત માઅરેફતની સાથે કરવાવાળાના બધા જ ગુનાહોને માફ કરી દેવામાં આવે છે.

ઈમામ જાઅફર સાદિક અ.સ. ફરમાવે છે કે: “ખબરદાર, અલ્લાહના સમ! જેની સિવાય કોઈ માઅબૂદ નથી, ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની ઝિયારત તમામ આઅમાલથી શ્રેષ્ઠ છે.” પછી ઈમામ અ.સ. કહે છે કે: “અગર હું તમને તેમની ઝિયારતની ફઝીલત અને તેમની કબ્રની ઝિયારતની ફઝીલત બતાવી દઉં તો તમે હજ છોડી દેશો અને તમારામાંથી કોઈ હજ નહીં કરે.”

આવો, આપણે અલ્લાહ તઆલા પાસે દુઆ કરીએ કે ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના સદકાથી અલ્લાહ તઆલા આપણને ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની ઝિયારત નસીબ કરે અને માઅરેફતની સાથે ઝિયારત કરવાની તૌફીક આપે અને તેમના હકીકી ઝવ્વારોમાં આપણો શુમાર કરે. (ઈલાહી આમીન)

સફળ કોણ થયો?

શું આ સત્ય અને અસત્ય વચ્ચેના યુધ્ધમાં બની ઉમૈયા અને તેમનું લોહી તરસ્યું અને સંસારપૂજક સૈન્ય સફળ થયું હતું કે ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને તેમના વફાદાર સાથીઓ કે જેમણે સત્યના કાજે અને અલ્લાહની પ્રસન્નતા મેળવવા માટે પોતાનું સર્વસ્વ કુરબાન કરી દીધું હતું.

વિજય અને સફળતાના ખરા અર્થ અંગે વિચારવામાં આવે તો આ પ્રશ્નનો જવાબ તદ્દન સ્પષ્ટ થઈ જાય છે. વિજય અને સફળતા એ નથી કે મનુષ્ય યુધ્ધના મેદાનમાં પોતાનો જીવ બચાવી લે અથવા શત્રુને મારી નાંખે પરંતુ સાચી સફળતા અને ખરો વિજય તો એ છે કે મનુષ્ય પોતાના ધ્યેયને પ્રાપ્ત કરી તેને સંરક્ષિત કરી તેને આગળ વધારી શકે અને શત્રુને તેના ધ્યેય અને લક્ષ્ય સુધી પહોંચવામાં સફળ થવા ન દે. જો વિજય અને સફળતા, પરાજય અને નિષ્ફળતાની આ વ્યાખ્યાને દ્રષ્ટિ સમક્ષ રાખવામાં આવે તો કરબલાના યુધ્ધનું પરિણામ તદ્દન સ્પષ્ટ થઈ જાય છે.

એ હકીકત છે કે ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને તેમના વફાદાર સાથીઓ શહીદ થઈ ગયા હતા પરંતુ આ શહાદત આપીને પણ તેમણે પોતાનું લક્ષ્ય અને ધ્યેય પ્રાપ્ત કરી લીધો હતો. ધ્યેય એ હતો કે બની ઉમૈયાના તે નિંદનીય અને ઈસ્લામ-દુશ્મન કાવત્રાને ઉઘાડું પાડી દેવામાં આવે અને તેમનો અસલી ચહેરો લોકોની સામે લાવવામાં આવે. મુસલમાનોમાં વૈચારિક જાગૃતિ આવે અને તેમને અંધકાર યુગ (જહેલિયતના યુગ), કુફ્રા યુગ, મૂર્તિપૂજના

Successful

પ્રચારકોથી વાકેફ કરવામાં આવે અને આ લક્ષ્ય અને ધ્યેય સર્વોત્તમ રીતે પ્રાપ્ત થયા હતા.

ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને તેમના વફાદાર સાથીઓએ પોતાના પવિત્ર રક્ત વડે બની ઉમૈયાના અત્યાચારના વૃક્ષના મૂળ જ કાપી નાંખ્યા હતા. તેમણે પોતાના પ્રાણોના બલિદાન આપીને બની ઉમૈયાના જુલ્મી અને અત્યાચારી શાસનના પાયા હચમચાવી નાંખ્યા હતા અને તેમનો લજ્જાસ્પદ પડછાયો મુસલમાનોના માથા ઉપરથી દૂર કરી દીધો હતો. યઝીદે રસૂલુલ્લાહ સ.અ.વ.ના પ્રાણપ્રિય ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને આપના વફાદાર સાથીઓને શહીદ કરી દઈને પોતાનો અસલી ચહેરો છતો કરી દીધો હતો. કરબલાના પ્રસંગ પછી જેટલી પણ ક્રાંતિઓ થઈ તે કરબલાના શહીદોના નામથી શરૂ થઈ હતી અને એ બધાની એક જ ઘોષણા હતી: “અમે કરબલાના શહીદોનો બદલો લઈશું” બની અબ્બાસના શાસનકાળ સુધી આ જ પરિસ્થિતિ રહી હતી અને બની અબ્બાસે પોતે પણ ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના ખૂનના બદલાના બહાને જ શાસન ઉપર કબજો મેળવ્યો હતો; જો કે શાસન પર કબજો જમાવ્યા પછી તે લોકોએ પણ જુલ્મ અને અત્યાચાર શરૂ કરી દીધા હતા.

કરબલાના શહીદો માટે એના કરતાં મોટી સફળતા અને મહાન વિજય બીજો શું હોઈ શકે કે તેમણે પોતાનો લક્ષ્ય તો મેળવી જ લીધો, ધ્યેય પ્રાપ્તિ તો તેમને મળી જ પરંતુ સાથે સાથે તેઓ અત્યાચાર પીડિત અને જુલ્મમાં સપડાએલા તમામ મનુષ્યોને સ્વાધિનતાનો પાઠ શીખવાડી ગયા.

માહે સફરલ મુઝફ્ફરના આયમાલ

આ માસ પોતાના અપશુકનયાળપણાં (નહૂસત) માટે પ્રખ્યાત છે અને અપશુકનયાળપણું (નહૂસત) દૂર કરવા માટે સદકો આપવા, દુઆ કરવા અને ખુદા પાસે રક્ષણ યાચવા કરતાં બીજી કોઈ સારી વસ્તુ નથી. જો કોઈ વ્યક્તિ આ મહીનામાં આવનારી બલાઓથી રક્ષિત રહેવા માંગતો હોય તો તેણે સદકો આપવો જોઈએ અને ખુદાથી તે બલાઓથી રક્ષણની યાચના કરવી જોઈએ.

સફરની ત્રીજી તારીખ:

સૈયદ ઈબ્ને આઊસ આપણા ઉલેમાઓના પુસ્તકોનો સંદર્ભ આપી જણાવે છે કે આ દિવસે બે રકઅત નમાઝ પઢવી મુસ્તહબ છે જેની પહેલી રકઅતમાં ‘સૂઅએ અલ્હમ્દ’ પછી ‘સૂરએ ઈન્ના ફતહના’ અને બીજી રકઅતમાં ‘સૂરએ અલ્હમ્દ’ પછી ‘સૂરએ તવહીદ’ પઢે. નમાઝના સલામ પછી સો (૧૦૦) વખત સલવાત પઢે અને સો (૧૦૦) વખત પઢે:

“અલ્લાહુમ્મલઅન આલે અબી સુફિયાન”

“હે અલ્લાહ! અબુસુફિયાનની આલ ઉપર લાનત મોકલાવ.”

તે પછી સો (૧૦૦) વખત ઇસ્તિગ્ફાર પઢે અને તે પછી પોતાની હાજતો માંગે.

સફરની વીસમી તારીખ:

આ ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના ચેહલુમ (ચાલીસમાં)નો દિવસ છે. આજના દિવસે ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની ઝિયારત પઢવી મુસ્તહબ છે. ઈમામ હસન અસ્કરી અ.સ.થી રિવાયત છે કે: “મોમિનની પાંચ નિશાનીઓ છે તે એ કે દિવસ-રાતમાં ફરજ અને નિફલ મળીને ૫૧ રકઅત નમાઝ પઢે, ઝિયારતે અરબઈન પઢે, જમણાં હાથમાં અંગૂઠી પહેરે, સજદામાં કપાળ (પેશાની)ને માટી ઉપર રાખે અને નમાઝમાં ‘બિસ્મિલ્લા હિર્રહમાનિર રહીમ’ મોટા સાદે પઢે.”

૨૮મી સફરની તારીખ:

સને ૧૧ હિજરીમાં ૨૮મી સફર અને સોમવારના દિવસે હઝરત રસૂલે ખુદા સ.અ.વ.ની ઉમરે શરીફ ૬૩ વરસની હતી ત્યારે આપની વફાત થઈ હતી. આજના દિવસે ઈમામ હસન અ.સ.ની શહાદત પણ થઈ હતી. આજના દિવસે બંને માઅસૂમીનની ઝિયારત પઢવી જોઈએ.

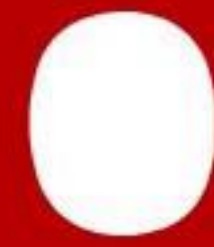
ક્ષમા યાચનાનો સ્વીકાર

ઈમામ સજ્જાદ અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે:

“જો કોઈ વ્યક્તિ કોઈ બાબતે તમારી પાસે ક્ષમા-યાચના કરે તો તેને સ્વીકારી લો (એટલે કે તેને ક્ષમા આપી દો) એ જુહું બોલે છે તેવું તમો જાણતાં હોવ તો પણ! (એટલે કે કોઈ જુહું બોલીને માફી માંગતો હોય અને તમે જાણતાં હોય કે તે જુહો છે તે સંજોગોમાં પણ તેને માફ કરી દો) એટલે કે જો કોઈ વ્યક્તિ તમારી જમણી બાજુએથી તમને ભાંડે અને ડાબી બાજુએ આવીને (તરત જ) ક્ષમા યાચના કરે ત્યારે પણ તેની ક્ષમા યાચના સ્વીકારી લો.”

ઈમામ અ.સ.ની આજ્ઞા મનુષ્યને બીજાઓની ભૂલ અને દુર્વ્યવહાર માફ કરી દેનાર બનાવવા માટેની છે. ક્ષમા યાચનાના સ્વીકારના ઘણાં દેખીતા અને ગૂઢ લાભ છે.

ક્ષમા યાચનાના સ્વીકારના ક્ષેત્રમાં આપણે સદાયે અગ્રેસર રહેવું જોઈએ. ક્યારેક એવું બને છે કે કોઈ વ્યક્તિ કોઈ ભૂલ કરે છે અને પછી માફી પણ માંગી લે છે અને સાથે જ પોતાનાથી થયેલ ક્ષતિ અંગેના કારણો અને સ્પષ્ટતાઓ પણ કરે છે; પરંતુ તેને બદલે આપણે પોતે જ બીજાઓની ભૂલના કારણો અને તે અંગે શું સ્પષ્ટતાઓ હોઈ શકે તે શોધનાર બનવું જોઈએ અને સામાવાળા પાસેથી એવી અપેક્ષા પણ ન રાખવી જોઈએ કે તે આવીને માફી માંગે અને પોતાની ભૂલ સ્વીકારે ત્યારે જ તેને માફી આપીશ. આમ આપણે પોતાના જીવનમાં એવો પ્રયાસ કરવો જોઈએ કે બીજાઓની ભૂલોના પોતે જ કારણો શોધવાવાળા અને સ્વયં તેને ક્ષમા પ્રદાન કરવાવાળા બની જઈએ અને બીજાઓની ભૂલો શોધવાવાળા બની ન જઈએ તેની તકેદારી રાખવી જોઈએ.

مرچ کینڈیکو لاکھنڈا اولاکھ

મીમીન બાંનબાલી અખાસ
અર્પણ:- 16, ગુલમીદર
સોમાવરી, અમલચુલકા હાડિબાંડ
વરવા, અમદાવાદ

ماہنامہ

3/. 30

PUBLISH 10TH EVERY MONTH, RNI No: GUJGUJ/2015/59960

REGISTERED UNDER POSTEL REGISTRATION No: AHD-C/51/2015-2018 VALID UP TO 31TH DECEMBER 2018

ISSUED BY THE SSPO's AHMEDABAD CITY DIVISION, PERMITTED TO POST AT AHMEDABAD PSO ON 10TH OF EVERY MONTH

PUBLISHED FROM: HAUZA-E-ILMIYAH IMAM KHOMAINI CHARITABLE TRUST

865/866, BEHIND TASLIM SOCIETY, NEAR GOLDEN PARK, VATVA, AHMEDABAD - 382 440

اولادین

PRINTED AND PUBLISHED BY: RIZVI MOHMED RAZA ABID HUSEIN ON BEHALF OF
HAUZA-E-ILMIYAH IMAM KHOMAINI CHARITABLE TRUST, RNI NO: GUJGUJ/2015/59960
AND PRINTED AT PRINT CARE, N.R. ESTATE, TAVDIPURA, SHAHIBAUG, AHMEDABAD-380 004
AND PUBLISHED FROM HAUZA-E-ILMIYAH IMAM KHOMAINI CHARITABLE TRUST
865/866, BEHIND TASLIM SOCIETY, NEAR GOLDEN PARK, VATVA, AHMEDABAD- 382 440
EDITOR: RIZVI MOHMED RAZA ABID HUSEIN

